Ч. 238 Пятниця 3 падолиста (22 жовтня) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Администрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламацій неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Дальшѝ вѣсти про кризу.

По вôдъѣздѣ Є. Вел. Цѣсаря до Будапешту не змѣнила ся ситуація и доси не можна на певно сказати, якъ стоить справа зъ кризою, хочь що разъ то новѝ выринають комбинаціи, а три великѝ клюбы парламентарнѝ, взглядно ихъ председателѣ ведуть дальшѝ нарады надъ заключенемъ союза и утворенемъ на его пôдставѣ коаліцийного міністерства. На разѣ можна лишь то сказати, що нѣмецка лѣвиця стала ся мѣродайною. О причинахъ кризы подае Fremdenblatt такѝ вѣсти:

Президентъ міністрôвъ ґр. Таффе оправдувавъ передъ Є. Вел. Цѣсаремъ димісію цѣлого кабінету трудностями парламентарного положеня. Специяльно же подавъ ґр. Таффе до вѣдомости Монарха, що правительство не розпоряджае въ Палатѣ пословъ бôльшостію, потрѣбною до залагодженя внесеныхъ нимъ предложень и длятого не може вести дальше дѣла. Рôвночасно предложивъ ґр. Таффе Є. Вел. Цѣсареви покликати до себе проводирôвъ трохъ великихъ партій и президію Палаты, щобы Корона могла точно поинформувати ся всесторонно о парламентарнôмъ положеню.

Єго Вел. Цѣсарь полишивъ собѣ спра у просьбы міністерства о димісію и на предложенє президента міністрôвъ покликавъ до себе бар. Хлюмецкого, Катрайна и Мадейского, а вôдтакъ пос. ґр. Гогенварта, Яворского и Пленера. Закимъ проводирѣ партій явили ся у Цѣсаря, нарадили ся зô собою и сконстатували, що мѣжъ ними есть повна згода що до думки, яку мають высказати передъ Є. Вел. Цѣсаремъ.

Розумѣе ся, що данѝ Президією Палаты и председателями клюбôвъ Є. Величеству Цѣсареви справозданя, годѣ подробно подати до вѣдомости. Можна однакожь то сказати, що всѣ председателѣ клюбôвъ высказали свое переконанє, що теперѣшнѝ трудности могла бы усунути лишь коаліція всѣхъ партій и вôдповѣдаюче ѣй коаліцийне правительство та що на скору и продуктивну дѣяльность парламенту треба класти якъ найбôльшу вагу. Поданѝ ними погляды на парламентарнѝ вôдносины потверджують вповнѣ то, що ґр. Таффе сказавъ, именно, що теперь нема нѣякои бôльшости и що она дасть ся осягнути лишь черезъ коаліцію. Конкретныхъ предложень не роблено нѣякихъ и не можна було ихъ робити, бо Корона хотѣла поинформувати ся лишь о парламентарныхъ вôдносинахъ.

Дальше констатуе згадана ґазета, що межи председателями клюбôвъ ведуть ся заедно нарады въ тôмъ напрямѣ, щобы, коли Єго Вел. Цѣсарь поручить утворенє нового кабінету, були въ нѣмъ заступленѝ всѣ три партіи рôвно важными и выдатно политичными особистями. О якôмсь уложеню лісты міністерскои нема и бесѣды. Треба ажь чекати, кому Монархъ поручить утворенє нового кабінету. Доси згадувано лишь два имена а то князя Віндішґреца и ґрафа Баденіого, намѣстника Галичины. Що до послѣдного, то въ мѣродайныхъ кругахъ политичныхъ уважають ґрафа Баденіого за конче потрѣбного на его дотеперѣшнôмъ повнôмъ отвѣчальности становищи, а пôдносять такожь и то особливе довѣрє, якого сей урядъ вымагае. Рѣчь очевидна, що Коло польске кладе велику вагу на то, щобы ґр. Бадені въ послѣдныхъ критичныхъ дняхъ явивъ ся у Вѣдни. — До сего мусимо додати, що Є. Експ. ґр. Бадені выѣхавъ вже дѣйстно до Вѣдня.

Перевезене мощей Маркіяна Шашкевича.

Дня 30 жовтня с. р. зôбрало ся въ Новосѣлкахъ лѣскихъ звышь три тысячѣ народу на торжество выкопаня мощей бл. п. Маркіяна зъ давнои могилы. Погода була прекрасна; тому торжество се выпало незвычайно свѣтло. При вывесеню мощей зъ гробницѣ промовивъ о. Таначкевичь, о. Дольницкій зъ Рѣпнева по службѣ божôй, а посолъ Барвѣньскій коло церкви.

Металеву домовину зъ мощами вложено вôдтакъ на незвычайный ридванъ. Звычайный вôзъ прибрано зелеными вѣнцями майже по землю; по серединѣ, на пôдвысшеню застеленôмъ диванами, поставлено домовину. Самъ вôзъ бувъ запряженый трема парами гарныхъ волôвъ подôльскихъ.

По вôдправѣ въ церквѣ, цѣлый величезный походъ рушивъ въ сторону Задвôря, на дворець зелѣзницѣ. Хочь то дорога, майже милю довга, а тысячѣ людей вôдвело славного покôйника ажь на зелѣзницю. Незвычайный ридванъ, веденый волами, выглядавъ такъ поважно и гарно, що комітетъ рѣшивъ спровадити его ажь до Львова и тутъ перевезти нимъ мощѣ зъ дворця на Пôдзамчу на кладовище Лычакôвске, замѣсть великомѣскимъ караваномъ. Такъ и стало ся. Зелѣзницею пере-

---

3

Маркіянъ Шашкевичъ.

(Зъ нагоды перевезеня его мощей до Львова.)

(Дальше).

Маркіянъ все заохочувавъ товаришѣвъ до невсыпущого труду въ хосенъ Русинôвъ; радивъ имъ, записувати въ устъ люду народнѝ пѣснѣ, приповѣдки и казки, та й пôзнавати рôдну мову, рôдѝ звычаѣ и обычаѣ. Питомцѣ горнулись до свого розумного проводника, знаючи, що безъ него марна була-бъ ихъ праця для добра землякôвъ. „Руска трôйца“ не загнула рукъ, а пôдносила духа своихъ товаришѣвъ, бажаючи цѣлымъ серцемъ, щобъ они полюбили рôдну мову и свою народность.

Щобы лѣпше пôзнати народъ рускій, выбравъ ся Головацкій въ далеку дорогу пѣшки. Звѣдавъ округъ Стрыйскій, Станиславôвскій, Коломыйскій, а трохи пôзнѣйше пôшовъ на Угорщину, де пôзнавъ звычаѣ и обычаѣ тамошныхъ Русинôвъ. Всюды збиравъ вôнъ пѣснѣ людовѝ и записувавъ важнѣйшѝ прикметы мовы рускои. Вôдтакъ Вагилевичь пôйшовъ межи народъ, щобъ его просвѣтити наукою; але его арештовано и вôдставлено пôдъ сторожею до Станиславова. Вôдси вôдослано его до батька, при чôмъ зъ уряду цѣсарского ему наказано, абы по селахъ не волочивъ ся и не бунтувавъ люду. Оба тѝ молодики заявляли таку любовь для справы народнои, що иногдѣ опускали шкôльну науку, щобъ лишь зближитись до люду.

Маркіянъ хотѣвъ выдати книжку, въ котрôй кромѣ народныхъ пѣсень находилибъ ся стихотворы, казки та науковѝ розправы молодыхъ товаришѣвъ. Тую книжочку гадавъ вôнъ назвати „Зорею“.

Але першому цензорови рускому, котрымъ бувъ священикъ Венедиктъ Левицкій, не вподобалась чиста руска мова, въ якôй Маркіянъ зладивъ свою „Зорю“, а ще бôльше незвычайною оказалась ему правопись „рускои трôйцѣ“. Бо Шашкевичь, Яковъ Головацкій и Вагилевичь выкинули въ письмахъ своихъ букву ъ, замѣсць *ô*, *ѣ* писали *і*, а замѣсть *ы* писали *и*.

Тому й рѣшивъ рускій цензоръ, що першои рускои книжки въ Галичинѣ друковати не вôльно. Руска трôйця упала духомъ; на ню звернула бачне око полиція. Ба, небавомъ явились въ семинаріи комісарѣ зъ полиціѣ, щобы зревидувати Шашкевича, чи не находять ся у него книжки и письма, заказанѝ урядомъ цѣсарскимъ. Комісарѣ перетрясли всѣ рѣчи Шашкевича, але не найшли нѣчого такого, що на него навело бы бѣду. На щастє Шашкевича книжочка „Руска Зоря“ була у него въ кишени; а его особы не тыкали.

Разомъ зъ Шашкевичемъ бувъ тогды въ семинаріи такожь Яковъ Головацкій, тôлько-жь въ наукѣ бувъ вôнъ о два роки молодшій. Вагилевичь же живъ на свѣтѣ, бо не мôгъ оператись зъ наукою фільософіѣ, котрои зъ великими перервами слухавъ черезъ сѣмь рокôвъ. По причинѣ отже, що духовна власть (консисторія) въ починѣ обохъ семинаристôвъ не добачала нѣчого карыгôдного, то Маркіянъ ставъ зъ Головацкимъ обдумувати способъ, якъ бы можна довершити почате дѣло. Маркіянови забаглось конче выдруковати хоть частину давнои рукописи, що звалась „Зорею“. Не малу помôчь въ сѣй справѣ подавъ ему Головацкій. Рôкъ бо передше вчивъ ся вôнъ на Угорщинѣ въ Пештѣ, де познакомивъ ся зъ кôлькома молодыми Сербами. Такъ отже оба товаришѣ урадили выпечатати тую рукопись на Угорщинѣ въ Будимѣ, бо въ Галичинѣ цензура не позволила-бъ друковати тои рускои книжки. Угры корыстувались тогды бôльшою свободою, нѣжь другѝ народы державы австрійскои, то-жь легче приходилось выдати на Угорщинѣ таку книжку, котра де-инде не побачила-бъ свѣта божого.

Всежь таки треба було поробити деякѝ змѣны въ давнѣйшôй рукописи. Выкинено розправу про Хмельницкого вразъ зъ его портретомъ, выкинено й деякѝ стихотворы, и додано децьо нового. Вôдтакъ Маркіянъ назвавъ новый збôрникъ „Русалкою Днѣстровою“.

Въ 1836 роцѣ пôславъ Головацкій тую рукопись до Пешту на руки Серба, Георгія Петровича. И дѣйстно Петровичь обѣцявъ Головацкому занятись выпечатанемъ книжочки. Коли его заходами Будимска цензура позволила Русалку друковати, то оповѣстивъ вôнъ Шашкевича и Головацкого, що выпечатанє еѣ коштувати буде чотириста золотыхъ риньскихъ. А що оба тѝ товаришѣ не мали грошей, то

везено саму домовину зъ мощами до Львова, а ридванъ приѣхавъ дорогою.

Вчера дня 1 падолиста с. р. зароило ся густо людьми на улици жовковской передъ рампою зелѣзницѣ и за нею и на площи передъ дворцемъ на Пôдзамчу. О 8 год. рано вôдбула ся поминальна служба Божа въ церквѣ св. Пятниць; вôдправивъ ѥѣ приходникъ сеи церкви о. Василевскій разомъ зъ оо. Курдидикомъ и Лопатиньскимъ яко діяконами. Въ малôй тôй церквѣ не могли навѣть помѣстити ся всѣ вѣрнû, тому маса людей стояла коло неи и на улици. Литургію и панахиду вôдспѣвали питомцѣ духовнои семинаріѣ прекрасно.

Потôмъ удали ся всѣ на дворецъ Пôдзамче. Тамъ приѣхавъ самъ Є. Е. Митрополитъ, вôдтакъ явили ся члены капитулы львôвскои, два крилошане оо. Ткачуникъ и Ґробельскій зô Станиславова, дуже богато священиковъ львôвскихъ и зъ провінціѣ, депутаціѣ рôжныхъ рускихъ товариствъ, президентъ мѣста Львова зъ кôльканайцяти радными, ректоръ університету дръ Цвѣклѣньскій зъ кôлькома професорами и и. Зъ родины покôйника була сама вдова по Маркіянѣ, братанокъ ротмістръ Теодоръ Шашкевичь, родина Крушиньскихъ, Чернецкихъ, Несторовичѣвъ зъ Перемышля и иншû.

Звôдси перенесли члены товариства „Ватра“ на своихъ раменахъ домовину на ридванъ. Тутъ вôдправивъ Є. Е. Митрополитъ панахиду въ сослуженю бôльше якъ сотки духовеньства въ ризахъ.

Великій похоронный походъ, якій у Львовѣ хиба разъ на кôльканайцять лѣтъ можна побачити, рушивъ зъ дворця улицею Жовкôвскою, площею краковскою, улицею Театральною, по при Народный Домъ, Єзуитскій костелъ, латиньску катетру на площу Марійску, а звôдти площею Галицкою и Бернардиньскою та улицею Пекарскою на кладовище Лычаковске. Число тыхъ, що йшли за домовиною, росло щоразъ бôльше, такъ що цѣлый походъ занимавъ якихъ два кільометры, а людей всѣхъ було зъ десять тысячь. По обохъ сторонахъ улиць ставали тысячѣ народу та придивляли ся величавому походови. Всѣмъ незвычайно подобала ся та скромнôсть цѣлого обряду, що не було великопаньского каравану, тôлько звычайный вôзъ и волы.

Передомъ йшли брацтва зъ хоругвами, молодѣжь львôвскои ґімназіѣ рускои, школы Маркіяна Шашкевича и зъ инщихъ шкôлъ мужескихъ и женьскихъ, вôдтакъ товариства академічнû, депутаціѣ селянъ и читалень селяньскихъ (якъ зъ Калуша, Дрогобича и Самбора), товариство ремѣсниче „Зоря“, товариства спѣвочû и касиновû, вôдпоручники рускихъ політичныхъ товариствъ и рôзныхъ институцій львôвскихъ и провінціональныхъ, питомцѣ духовнû, клиръ зъ Впреосв. Митрополитомъ; дальше ридванъ зъ домовиною, волôвъ вели селяне, попри ридванъ ишла почетна сторожа академиковъ рускихъ въ червоныхъ шарфахъ; за домовиною родина покôйника, достойники, послы, Ставропіґія, Просвѣта и безлѣчь публики. Мѣжь достойниками бачили мы ще и президента краєвои Рады шкôльнои п. Бобжиньского, ректора політехники п. Дзивиньского, кôлькохъ инспекторôвъ краєвыхъ — трудно всѣхъ счислити.

Вѣнцѣвъ було кôлькадесять. На домовинѣ лежали три: вôдъ громады мѣста Глинянъ, де недалеко пок. Маркіянъ бувъ на приходѣ, вôдъ громады Новосѣлокъ, де бувъ приходникомъ и вôдъ вдовы. А кôлькадесять вѣнцѣвъ несли депутаціѣ мѣщанъ, селянъ и вôдъ товариствъ. Велике враженє робили тû депутаціѣ, при котрыхъ вѣнцѣ несли селяне або женщины. Стрыйскû Русины несли вѣнець, що звертавъ увагу всѣхъ людей на себе, а на Гуцулôвъ, що несли пишный вѣнець „зъ-пôдъ Чорногоры“, не могли люде надивити ся. Ярôвскій женьскій институтъ, бережаньскû Русинки и ученицѣ львôвскихъ шкôлъ мали также свою репрезентацію зъ вѣнками. Всѣхъ депутацій було бôльше якъ 70 и то зъ рôжныхъ сторôнъ Галичины, а навѣть зъ Буковины були. Зъ самого Стрыя приѣхало зô сто мѣщанъ.

Порядокъ удержувала дуже добра почетна сторожа, зложена зъ молодѣжи и селянъ. Самыхъ селянъ було кôлька сотъ.

Похоронъ скôнчивъ ся ажь о другôй годинѣ зъ полудня. Нова могила Маркіяна находить ся въ дуже гарнôмъ мѣсци коло могилы бл. п. Володимира Барвѣньского, по правôмъ боцѣ вôдъ входу на кладовище. Надъ могилою промовивъ красномовно о. Мрицъ и посолъ Романчукъ.

Переглядъ політичный

У президента Палаты посолôвъ Хлюмецкого вôдбувають ся безустанно нарады надъ проґрамомъ и лістою нового кабінету. Кажуть, що на тû нарады були запрошенû такожь евентуальнû кандидаты до текъ міністеріяльныхъ.

Рускій головный комітетъ выборчій поставивъ одноголосно кандидатуру п. Наталя Вахнянина, професора рускои ґімназіѣ на посла до Рады державнои въ окрузѣ выборчôмъ Жовкôвъ-Рава-Сокаль.

Standard доносить, що Папа поручивъ кард. Рамполлѣ, щобы тôй приказавъ парискому нунцієви зложити правительству французскому ґратуляцію зъ причины удавшихъ ся торжествъ въ честь россійскихъ гостей. Вѣсть ся єсть однакожь дуже неимовѣрна.

Зъ Мадриду доносять, що кн. Фердинандъ Бурбоньскій, котрый пôдчасъ битвы пôдъ Мелілею згинувъ бувъ десь безъ вѣсти, вернувъ вже до свого вôддѣлу по завзятôй борбѣ зъ Кебілями.

Новинки

Львовъ дня 2 падолиста.

— **Именованя.** Секретарѣ почтовû Осипъ Холодецкій Билина и Осипъ Штеґбаверъ именованû радниками почтовыми у Львовѣ. Концептовый практикантъ Намѣстництва Конст. Рыпицкій и судовû практиканты Стан. Орскій и дръ Вікторъ Свобода именованû судовыми авскультантами. — Михайло Дуткевичь вôставъ канцелістомъ окружного суду въ Яслѣ.

— **Презенты** одержали оо.: Як. Борковскій на Багновате дек. высочаньского, Мих. Сапрунъ на Рыбникъ дек. дрогобицкого.

Вчерашный концертъ въ честь Маркіяна закôнчивъ величне торжество перенесеня ѥго мощей. Яка саля Народного Дому велика, а мѣсця не стало для людей; хто жь конче хотѣвъ ся бути въ сали, той прѣвъ якъ у Петрôвку. Якъ же пишно вдавъ ся сей концертъ! Серце радувало ся, бачивши таку масу людей, котрыхъ звела разомъ одна высока Маркіянова гадка, що мы народъ самъ для себе, и котрû прийшли помянути добрымъ словомъ чоловѣка, що выдобувъ нашъ народъ зъ забутя. Концертъ зачавъ ся C-moll симфонієтою Вербицкого, котру поправно вôдограла львôвска „Гармонія“. Вôдтакъ повитавъ зôбраныхъ своимъ могучимъ голосомъ п. Корнило Устіяновичь. Хоръ мѣшаный и мужескій выбравъ собѣ дуже труднû композиціѣ: маршъ прекрасный похоронный Лисенка и Бють пороги — ѥго-жь, Вахнянина: хоръ зъ Купала и Нижанковского: Химны славяньскû. Всѣ тû творы выконано на повне вдоволенє публики. Панѣ Заєржковска вôдспѣвала гарно Бôгдая двѣ пѣснѣ, а панна Ольга Барвѣньска выголосила зъ дѣйстнымъ талан-

---

треба було постаратись о помôчь у якого добродѣя. Головацкій написавъ листъ до Николая Верещиньского, директора школы головнои въ Коломыѣ, и вôнъ обѣцявъ дати жаданû грошѣ. Се бувъ великій патріотъ рускій, що словомъ и дѣломъ пôдпомагавъ всякû змаганя своихъ землякôвъ.

Изъ выдрукованыхъ 1000 книжочокъ Русалки Петровичь пôславъ въ 1837 роцѣ 900 ексемплярѣвъ на руки Головацкого до Львова, а 100 книжочокъ выславъ до Вѣдня. Та отъ, львôвска цензура не дозволила Русалцѣ бачити свѣта божого. Полиція забрала тû примѣрники Русалки, якû були у Львовѣ, а Маркіяна и ѥго двохъ товаришѣвъ поставила пôдъ свôй доглядъ. Про-те въ 1837 роцѣ не богато книжочокъ „Русалки“ розôйшлось по Галичинѣ.

Такъ отже за выданє невинпои книжочки, Шашкевичь дождавъ ся клопоту немалого. Та кобы хоть земляки були повитали радо сю першу щиро-руску книжочку! Але-жь мало кому зъ Русинôвъ припала „Русалка“ до вподобы. Про се пише Яковъ Головацкій въ „Вѣнку“, що ѥго уплѣвъ Иванъ, братъ Якова, въ Вѣдни (1846 р.) „Русинамъ на обжинки“. Ось слова того товариша Маркіянового: „Въ нещасливу годиноньку уродила ся тая Русалка. Замѣсть помочи та пôдохочуваня найшли ся посмѣвки.... ба й ворогованя. Показало ся, що то голова, то розумъ. Були такû, котрû бы радû ѥю витали, але не въ тôмъ строю. Одному за се, другому за те невподоба; одному въ сѣмъ, другому въ тôмъ недогода. Не взявъ врагъ и такихъ, що зовсѣмъ цурали ся такою невидальщиною и бѣсомъ на неѣ якось дивили ся“.

Вѣдай Маркіянъ не догадувавъ ся такого лиха, коли свою Русалку пускавъ въ свѣтъ отъ сими словами: „Не жури ся, Русалочко зъ надъ Днѣстра, щось не прибрана! Въ нарядѣ, якій вôдъ природы и простодушного и добросердного народа твоего приймилась, станешь передъ твоими сестрицями. Они добрû; приймуть тя и прикрасять“.

Але не всѣ земляки приняли радо сей першій плôдъ на нивѣ рôдного слова. Такъ ровесники, якъ старшû неразъ дорѣкали гôрко Маркіянови; не одному бо невподобалась хлопска мова Русалки. Тû наруги и посмѣховиска супротивъ Русалки спонукали деякихъ товаришѣвъ Маркіяна, жалѣти про таку щербату долю рôднои мовы.

Однакъ Маркіянъ зносивъ терпеливо всякû незаслуженû доганы и наруги вôдъ своихъ землякôвъ, бо знавъ, що тôлько тая дорога, котрою вôнъ ступає, веде до гаразду батькôвщины. Тажь вôнъ бажавъ сердечно, щобъ ѥго земляки полюбили свою рôдну мову и въ нѣй набули потрѣбнои просвѣты.

Якъ Маркіянъ укôнчивъ науки богословія и пробувавъ на селѣ у своеѣ родины, запрошувавъ ѥго Тадѣй Василевскій, дѣдичь селъ Княжа и Юськовичь, щобы приѣхавъ до Юськовичь и розгостивъ ся у него, мовь у своѣмъ домѣ. Ось слова листу Василевского зъ дня 20. жовтня 1837 року: „....Запрошую Тебе до Юськовичь. Найдешь для себе спокôйну кôмнатку, книжки, папѣрь и господаря, котрый буде Тобѣ радъ цѣлымъ серцемъ....“ Не звѣстно однакже, чи Маркіянъ хôснувавъ съ сими запросинами колишнього свого опѣкуна. Вôнъ думавъ тогды про свою женитьбу и въ мѣсяци лютôмъ 1838 року вôдбулось ѥго вѣнчанє зъ Юліѥю, дочкою Крушиньского, священика въ Деревни.

Принявши вôдъ митрополита Михайла Левицкого посвященє, пошовъ Маркіянъ на адміністрацію нарафіѣ въ Нестаничахъ, а зъ вôдтамъ перенѣсъ ся до Гумнискъ. Потôмъ дôставъ ся на парафію въ Новосѣлкахъ лѣскихъ въ Золочѣвщинѣ. Головацкій и Вагилевичь були тогды ще въ семинаріи, коли Маркіянъ ставъ священикомъ; и такъ Головацкій бувъ (въ 1848 роцѣ) на третôмъ роцѣ богословія, а Вагилевичь що йно вступивъ въ семинарію, вчитись богословія.

Шашкевичь не дôзнавъ на селѣ щасливои долѣ, хочь добра ѥго жена старалась осолодити гôркû хвилѣ въ житю; бѣдувавъ тяжко и просивъ неразъ своихъ сусѣдôвъ о пôдмогу грошеву.

Тогды такожь хирне ѥго тѣло западало часто въ недугу, а то тымъ бôльше, що вôнъ не зважаючи на крухе здоровлє, безъ перестанку вôддававъ ся наукамъ и писаню всѣлякихъ творôвъ. Хотячи пôднести рôдну мову зъ упадку, звертавъ вôнъ увагу на Украину и радувавъ ся дуже, що тамъ выдають ся книжки въ такôмъ-самôмъ языцѣ, въ якôмъ вôнъ самъ зладивъ свою Русалку. Такъ дôзнавъ ся Мар-

томъ деклямат..рскимъ поезію Маркіяна п. з. Побратимови. Щожь про п. Мишуґу сказати? Мы й не беремось судити его спѣвъ. Его сама поява на естрадѣ концертовôй выстарчае, щобъ одушевити публиќу, котра вже неразъ чула его прекрасный спѣвъ. Колижь вôнъ вôдспѣвавъ пѣсню Матюка до слôвъ М. Шашкевича „Цвѣтка дрôбная“ а вôдтакъ „Помарнѣла наша доля“, заслуженымъ оплескамъ, якъ то кажуть, кôнця не було. На концертъ прийшло якихъ сорокъ телеґрамъ: мѣжь иншими вôдъ польскои молодежи зъ Варшавы, вôдъ Чеховъ зъ Праги кôлька телеґрамъ, а прочй вôдъ Русинôвъ. По концертѣ бувъ великій комерсъ. Глôтно дуже було въ сали „Фрозінъ“ та и комерсъ не бувъ добре прилагодженый; послуги було мало, а людей кôлькасотъ. Мимо того львôвскй Русины и зъ провінціѣ забавляли ся весело до пôзнои ночи.

— **Кружокъ молодежи польскои у Львовѣ** задумуе — якъ доносить Gazeta Przemyska — устроити вече рокъ въ честь Мицкевича, зъ котрого доходъ призначуе на фондъ будовы руского театру у Львовѣ.

— **Зъ Завадова коло Немирова** пишуть намъ: Пôвъ року минуло, якъ до насъ спровадивъ ся всч. о. Александеръ Струсевичь. Заставъ вôнъ у насъ церковь вправдѣ муровану, але зовсѣмъ пообдирану, стѣны чорнй, баню дѣраву, подлогу спорохнавѣлу — словомъ неладъ у храмѣ Божôмъ. Двайцять лѣтъ не була церковь бѣлена! Не мило було о. Струсевичеви дивити ся на се, та не мôгъ заразъ взяти ся до направы будынку церковного, бо въ касѣ церковнôй заставъ лише 24 зр., а ту на направу треба було й кôлькасотъ зр. Завôзвавъ вôнъ кôлька разôвъ громаду, щобы давали що хто може на тацу. Такимъ способомъ зôбрало ся до кôлькохъ тыжднѣвъ 50 зр. Сума невелика, а о. Струсевичь уже зъ нею поѣхавъ до Львова по цементъ, ґіпсъ и вапно та згодивъ мулярѣвъ и майстрôвъ. Розумѣе ся, що самъ докладавъ зъ своеѣ кишенѣ, бо зôбраныхъ грошей було за мало. Вже направа церкви кôнчила ся, якъ о. Струсевичь попросивъ громадянъ, щобы зложили ся ще по кôлька шѣстокъ на церковь. Громада побачила, що церковь наче нова и радо зложила ся на выдатки. Теперь при помочи Божôй и дякувати заходамъ нашого панъ отця наша церковь направлена цѣлкомъ вôдъ пôдлоги ажь до даху — и всѣ не можуть надякувати ся о. Струсевичеви, що такъ постаравъ ся о хвалу Божу и славу громады. Мы надѣемо ся, що всч. нашъ панъ отець постарае ся ще о змальованє иконостасу и образôвъ въ церквѣ. Мы ему радо поможемо, а за всѣ заходы его щиро дякуемо. — Завадôвска зверхнôсть громадска: Иванъ Пелещакъ, вôйтъ; Семко Кисѣль, заступникъ; Андрѣй Пецко, присяжный; Яцко Рудый, радный; Василь Чуйка, Юрко Вѣтеръ и Гринь Березякъ.

— **Въ Росоховатци** коло Супранôвки повѣта скалатского помалювавъ сего року церковь п. Григорій Задорожный, бувшій ученикъ школы промысловои у Львовѣ, ку повному вдоволеню такъ пôдписаного комітета, якъ також и мѣсцевыхъ парохіянъ. Поневаже праця его такъ що до стилю, кольористики, архитектуры, якъ також пластики и взагалѣ естетики не оставляе нѣчого до желаня — навѣть знатоки высказували ся о працѣ п. Задорожного зъ признанемъ — проте уважаемо милымъ намъ обовязкомъ зложити сему панови за его трудъ на сѣмъ мѣсци прилюдну подяку; а также можемо его смѣло поручити и чч. комітетамъ церковнымъ и приватнымъ особамъ, яко працьовитого, совѣстного и здôбного чоловѣка. За комітетъ Л. Копертиньскій, парохъ.

— **Въ справѣ крадежи въ тернопôльской щадници** доносять зъ Тернополя, що зъ украденыхъ въ касѣ грошей, найдено около 16 тысячѣвъ у батька засудженого Рудого и увязнено его. Якъ звѣстно, касаційный трибуналъ знѣсъ минувшого тыждня засудъ суду тернопôльского и розписавъ нову розправу въ Тернополи, котра мала вôдбути ся около 20 падолиста. Тымчасомъ справа взяла цѣлкомъ несподѣваный оборотъ. Рудый, що сидѣвъ у вязници тернопôльского суду, вручивъ дня 30 жовтня въ полудне служници свого вôтця бѣле до праня и подавъ ѣй рôвночасно карточку для вôтця. Ся карточка стала ся его загубою. Случайно доворець вязницѣ зревідувавъ служницю и найшовъ при нѣй згадану карточку, де була бесѣда про грошѣ. Заразъ выслано зъ суду комісію до вôтця, де по переведенôй ревізіи найдено згаданй грошѣ въ готôвцѣ и въ книжочкахъ львôвскои касы щадничои. Грошѣ були схованй въ залѣ децимальнôй въ шопѣ и въ выдовбанôй палици. Вôтця Рудого арештовано.

— **Крадежѣ.** Зъ Стрыя доносять, що вôдъ довшого часу господарить тамъ шайка злодѣѣвъ. Недавно обôкрала она властителя реставраціи пôдъ „Чорнымъ орломъ“ на суму 200 зр. а сими днями замѣтивъ патролюючій поліціянтъ около 3 ой годины рано отворенй дверѣ въ однôмъ склепѣ. Вступивши на порôгъ, побачивъ вôнъ злочинця, котрый забиравъ рôжнй товары. На пытане поліціянта: Хто тамъ? — выстрѣливъ злочинець зъ револьвера въ живôтъ поліціянта. Куля вôдбила ся на щасте о бляху на поясѣ и не зробила нѣякои шкоды, але поліціянтъ упавъ вôдъ переполоху на землю, а злодѣй тымчасомъ утѣкъ.

Штука, наука и література

Рускій театръ. Минувшои недѣлѣ выставлено „Чорноморцѣвъ“ Кухаренка, штуку стару и не дуже цѣнну, котра удержуе ся на сценѣ хиба завдяки гарнôй музицѣ. Дебютовавъ зъ досить добрымъ успѣхомъ п. Кратохвиль. Публики було не богато.

У вôвторокъ выставлено въ друге народну драму Александрова и Старицкого „Не ходи Грицю на вечерницю“. Гра артистокъ и артистôвъ була старанна, а публика, що зъѣхала ся до Львова зъ нагоды перенесеня мощей бл. п. Маркіяна, биткомъ наповнила салю.

Небавомъ выставить рускій театръ нагороджену на конкурсѣ Выдѣлу краевого драму дра Ивана Франка п. з. Украдене щасте.

— **З вершин і низин.** Пôдъ такимъ заголовкомъ появивъ ся сими днями зборникъ поезій дра Ивана Франка. Есть се спора книжка, що складае ся зъ 30 аркушѣвъ друку, и мѣстить въ собѣ майже всѣ оригінальнй поетичнй творы сего славного письменика, котрй повстали за послѣдныхъ 20 лѣтъ. Крôмъ рѣчей, давнѣйше вже оголошеныхъ въ зборнику, що такъ само звавъ ся З вершин і низин, але бувъ далеко менчій, находимо въ тôй новôй книжцѣ досить новыхъ творôвъ, а мѣжь ними й довшй поемы. Вандрôвка Русина зъ бѣдою, Ботокуды, Нове жите (уривокъ), Пяниця, Король и аскетъ. Яко окрема вôдбитка зъ повысшого зборника вышла рôвночасно поема: Паньскй жарты, написана на тлѣ панщиняныхъ часôвъ и еѣ знесеня въ нашôмъ краю. Цѣна „Зъ вершин і низин“ за примѣрникъ брошурованый 1 зр. 50 кр., оправленый въ полотно 1 зр. 80 кр., въ пôвскôру 2 зр 30 кр. Цѣна самыхъ „Паньскихъ жартôвъ“ 30 кр. Головный складъ въ книгарни ставропигійскôй у Львовѣ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 2 падолиста. Вѣсть що Е. Вел. Цѣсарь мае дня 8 с. м. сюды приѣхали, а 13 с. м. выѣхати до Монахова на вѣнчане баварскои княгинѣ Авґусты зъ кн. Йосифомъ Авґустомъ, потверджае ся. Найдост. Архікняг. Стефанія поѣде такожь до Монахова.

Вѣдень 2 падолиста. Кн. Альфредъ Віндішґрецъ, намѣстникъ Чехъ ґр. Тунъ и намѣстникъ Галичины ґр. Бадені приѣхати до Вѣдня и выѣзджають нинѣ до Пайв. Двору до Будапешту.

Будапештъ 2 падолиста. Е. Вел. Цѣсарь приѣхавъ тутъ вчера рано.

Краковъ 2 падолиста. Славный польскій артистъ маляръ Матейко, померъ тутъ вчера о 3 год. зъ полудня.

Меліля 2 падолиста. Прибула тутъ нова помôчь для испаньскои залоги.

Вашінґтонъ 2 падолиста. Палата пословъ ухвалила такожь знесене білю Шермана.

Аяччіо 2 падолиста. Прибула тутъ російска ескадра и еѣ повитано ентузіястично.

кіянъ, що вже въ 1818 р. Петро Гулакъ-Артемовскій написавъ казку „Панъ та собака“, що Григорій Квѣтка-Основяненко выдавъ въ Москвѣ (въ 1834 и 1837 р.) чудовй свои повѣсти, межи котрыми найбôльше ему вподобалась повѣсть „Маруся“. Шашкевичь читавъ думы и пѣснѣ, якй въ Харковѣ на Украинѣ выдавъ (1839) Амвросій Могила и познакомивъ ся зъ „Ластôвкою“, се е, зъ гарною книжочкою, котру выдавъ (1841) Евгеній Гребѣнка въ Петербурзѣ, зôбравши въ нѣй творы важнѣйшихъ украинськихъ писателѣвъ. Але-жь найбôльшою радостію зрадѣвъ Маркіянъ тогды, коли прочитавъ „Кобзаря“, се е, поетичнй творы Тараса Шевченка, выданй 1840 року въ Петербурзѣ. Духъ Маркіяна пôдносивъ ся въ гору, бо вôнъ вѣривъ, що вже не запропастить ся рôдна мова, коли на Украинѣ такй славнй писателѣ списували въ нѣй свои творы.

Колижь побратимови Николѣ Устіяновичеви, пересылавъ пѣснѣ украинськй, то писавъ до него:

> Отъ такъ, Николаю, украинськй орлята
> И веселять душу й серце загрѣвають;
> Отъ такъ, Николаю, рускй соколята
> Та въ голосъ, то зъ таха матери спѣвають:
> Ажь мило згадати, якъ то серце бєть ся,
> Коли зъ Украины руская пѣсенька
> Такъ мило-солодко коло серця вєть ся,
> Якъ коло милого дѣвка русявенька...

Маркіянъ бажавъ цѣлымъ серцемъ, щобы Галичина въ розвою рôдной мовы не осталась по-заду, а йшла зъ Украиною рôвнымъ крокомъ у змаганю просвѣтнôмъ. Працювавъ отже безъ перестанку и заохочувавъ давныхъ товаришѣвъ шкôльныхъ, служити безъ доганы справѣ народнôй.

Але тѣло его не выдержало працѣ ненастанной: вôнъ нидѣвъ и марнѣвъ що-разъ бôльше и лежачи въ тяжкôй недузѣ, утѣшивъ ся тою вѣсткою, що дôставъ презенту на парафію въ Золочевѣ. Здавалось отже, що Шашкевичь переставъ бы бѣдувати, коли-бъ тôлько осѣвъ въ тôмъ мѣстѣ. Та отъ, подобалось божôй воли, щобъ вôнъ не зазнавъ въ житю лѣпшои долѣ.

Въ тôмъ часѣ й Устіяновичь запрошувавъ Маркіяна, щобы для поратованя здоровля приѣхавъ до него въ горы. Однакже недуга Маркіяна зміглась такъ, що стративъ взôръ и слухъ, и дня 7 червця 1843 року вмеръ въ молодôмъ вѣку, бо не бувъ ще скôнчивъ 32 року житя.

У Маркіяна були два сыны: Святославъ и Володимиръ. Святославъ умеръ недолѣткомъ, а Володимиръ, що написавъ деякй краснй поетичнй творы, упокоивъ ся у Львовѣ 16 лютого 1885 року. Жена Маркіяна, Юлія зъ Крушиньскихъ, жие доси.

(Дальше буде).

Надôслане.

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій**

Зъ друкарні В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.